

КОЛОКВИЈУМ ИЗ ЕЛЕКТРОМАГНЕТИКЕ (ОТ)

3. јун 2024.

Напомене. Колоквијум траје 120 минута и ради се самостално. Није дозвољено напуштање сале 60 минута од почетка колоквијума. Писати искључиво хемијском оловком. Дозвољена је употреба непрограмабилних калкулатора. Дозвољена је употреба само овог папира и вежбанке, који се морају заједно предати. Питања радити искључиво на овоме папиру, а задатке искључиво у вежбанци. Коначне одговоре на питања и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, учртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Одговори без извођења се неће признати. Свако питање носи по 5 поена, а задатак по 20 поена.

Попунити податке о кандидату у следећој табlici. Исте податке написати и на омоту вежбанке.

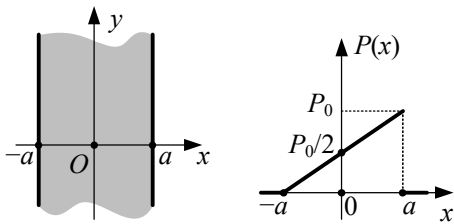
ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ					Укупно поена	
Индекс година/број	Презиме и име					
/						
ПИТАЊА				ЗАДАЦИ		
1	2	3	4	1	2	

ПИТАЊА

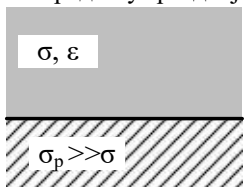
1. (а) Написати потпун систем диференцијалних једначина за електростатичко поље у вакууму. (б) Извести Поасонову једначину у сферном координатном систему унутар и изван сфере полупречника a , која је испуњена запреминским наелектрисањем константне густине ρ . Координатни почетак је у центру сфере, а средина је вакуум.

(а)	(б)
-----	-----

2. У бесконачној диелектричној плочи дуж y и z правца, дебљине $d = 2a$, која се налази у вакууму, постоји заостала поларизација. Вектор поларизације је $\mathbf{P} = P(x)\mathbf{i}_x$, где је $P(x)$ функција описана графиком, а P_0 је константа. Одредити расподелу везаних наелектрисања плоче.

3. На раздвојној површи доброг проводника и несавршеног диелектрика, пермитивности ϵ и специфичне проводности σ , у стационарном струјном пољу, позната је површинска густина слободног наелектрисања ρ_s . Одредити, у диелектрику непосредно уз раздвојну површ, (а) вектор густине струје и (б) површинску густину везаног наелектрисања.

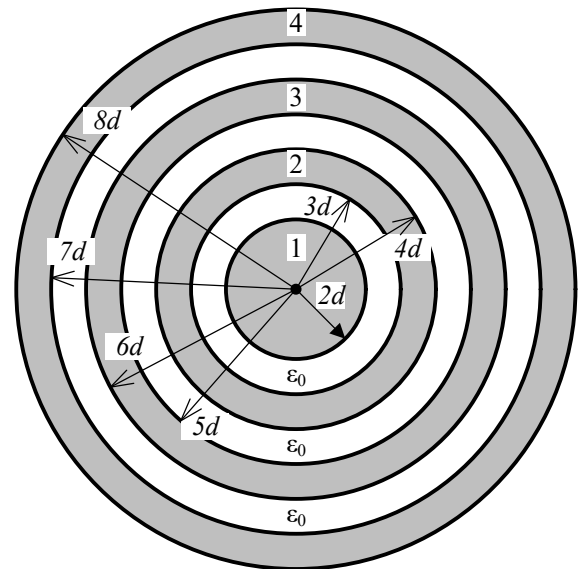

(а)	(б)
-----	-----

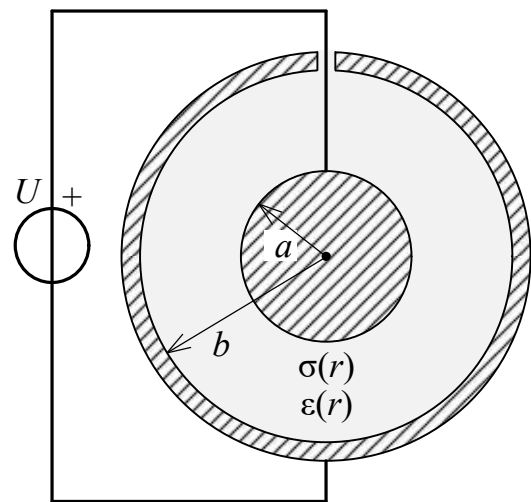
4. (а) Написати потпун систем диференцијалних једначина за стационарно електромагнетско поље у хомогеној линеарној изотропној средини у којој постоји побудно поље. (б) Извести једначину континуитета у датом случају.

ЗАДАЦИ

1. На слици је приказан попречни пресек система, који се састоји од четири коаксијална цилиндрична веома дугачка проводника, при чему је $d = 1 \text{ cm}$. Између проводника је ваздух. Означавајући проводнике редом са 1, 2, 3 и 4 од унутрашњости ка спољашњости система, и узимајући четврти проводник за референтни, израчунати (а) подужне коефицијенте потенцијала система. (б) Ако је први проводник на потенцијалу $V_1 = 0$, трећи проводник на потенцијалу $V_3 = 1 \text{ kV}$, а други проводник ненаелектрисан, израчунати подужне густине наелектрисиња првог и трећег проводника, Q'_1 и Q'_3 , и потенцијал другог проводника, V_2 .

2. Сферни кондензатор, полупречника електрода a и b , испуњен је несавршеним диелектриком, пермитивности $\varepsilon(r) = \varepsilon_0 r^2 / a^2$ и специфичне проводности $\sigma(r) = \sigma_0 b / r$, где је σ_0 константа, а r растојање тачке у диелектрику од центра кондензатора. Кондензатор је прикључен на идеалан напонски генератор временски константног напона U , као што је приказано на слици. Одредити изразе за (а) проводност кондензатора и (б) запреминску густину слободног наелектрисиња у диелектрику.

Напомена:

У сферном координатном систему је $\text{div } \mathbf{A} = \frac{1}{r^2} \frac{\partial}{\partial r} (r^2 A_r) + \frac{1}{r \sin \theta} \frac{\partial}{\partial \theta} (A_\theta \sin \theta) + \frac{1}{r \sin \theta} \frac{\partial A_\phi}{\partial \phi}$

и $\text{grad } f = \frac{\partial f}{\partial r} \mathbf{i}_r + \frac{1}{r} \frac{\partial f}{\partial \theta} \mathbf{i}_\theta + \frac{1}{r \sin \theta} \frac{\partial f}{\partial \phi} \mathbf{i}_\phi$.

**ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА И РЕШЕЊА ЗАДАТАКА СА КОЛОКВИЈУМА ИЗ
ЕЛЕКТРОМАГНЕТИКЕ (ОТ), ОДРЖАНОГ
3. ЈУНА 2024. ГОДИНЕ**

ПИТАЊА

1. (a) $\operatorname{rot} \mathbf{E} = 0$, $\operatorname{div} \mathbf{E} = \frac{\rho}{\epsilon_0}$. (б) $\frac{1}{r^2} \frac{\partial}{\partial r} \left(r^2 \frac{\partial V}{\partial r} \right) = \begin{cases} -\frac{\rho}{\epsilon_0}, & r \leq a \\ 0, & r > a \end{cases}$.

2. Запреминско везано наелектрисување: $\rho_p = -\frac{P_0}{2a}$, $-a \leq x < a$.

Површинско везано наелектрисување: $\rho_{ps1}(x = -a) = 0$, $\rho_{ps2}(x = a) = P_0$.

3. (a) $\mathbf{J} = \frac{\sigma}{\epsilon} \rho_s \mathbf{n}$, (б) $\rho_{ps} = -\frac{\epsilon - \epsilon_0}{\epsilon} \rho_s$.

4. $\operatorname{rot} \mathbf{E} = 0$, $\operatorname{rot} \mathbf{H} = \sigma(\mathbf{E} + \mathbf{E}_1)$, $\operatorname{div} \mathbf{E} = \frac{\rho}{\epsilon}$, $\operatorname{div} \mathbf{H} = 0$. (б) $\operatorname{div} \mathbf{J} = 0$.

ЗАДАЦИ

1. (a) $a_{11} = \frac{1}{2\pi\epsilon_0} \left(\ln \frac{3}{2} + \ln \frac{5}{4} + \ln \frac{7}{6} \right) \approx 14,07 \cdot 10^9 \frac{\text{m}}{\text{F}}$, $a_{12} = a_{21} = a_{22} = \frac{1}{2\pi\epsilon_0} \left(\ln \frac{5}{4} + \ln \frac{7}{6} \right) \approx 6,78 \cdot 10^9 \frac{\text{m}}{\text{F}}$,

$a_{13} = a_{31} = a_{23} = a_{32} = a_{33} = \frac{1}{2\pi\epsilon_0} \ln \frac{7}{6} \approx 2,77 \cdot 10^9 \frac{\text{m}}{\text{F}}$.

(б) $Q'_1 \approx -88,5 \frac{\text{nC}}{\text{m}}$, $Q'_3 \approx 449,4 \frac{\text{nC}}{\text{m}}$, $V_2 \approx 645 \text{ V}$.

2. (a) $G = \frac{4\pi\sigma_0 b}{\ln \frac{b}{a}}$, (б) $\rho = \frac{3U\epsilon_0}{a^2 \ln \frac{b}{a}}$.

Са предмета Електромагнетика